

Katechetika I.

Katecheta: profil, formace a pastorage

Profil katechety

- Katecheté mají zodpovědnost za katechezi v různé míře podle svého povolání. Rozlišujeme zpravidla tři roviny zodpovědnosti.
 - Základní zodpovědnost = katecheté v terénu.
 - Střední zodpovědnost = koordinace katecheze na vikariátní úrovni.
 - Vysoká zodpovědnost = církevní představení a pracovníci diecézních katechetických center, národního centra pro katechezi a katechetici na vysokých školách.
- Profil katechety: je pracovníkem zodpovědným za pastorační práci a má být zapojen do celkového plánu své komunity. Jeho kompetence je třeba nahlížet nejméně ze dvou úhlů pohledu.
 - První úhel pohledu se týká rozdílnosti služeb podle charismat ve společenství (role v komunitě, biskupové, kněží, rodiče...)
 - Druhý úhel se týká diferenciací vzhledem k situaci účastníků katecheze (katecheté pracující s dětmi, mladými, s dospělými, příprava ke svátostem, biblické hodiny...)

Kompetence katechety

- Základní kompetence katechety lze nejlépe klasifikovat podle dimenzí být – vědět – umět konat.
 - *Dimenze bytí:* týká se lidské a křesťanské zralosti katechety. Z podstaty katecheze jako doprovodu druhých vyplývá požadavek, aby osobnost katechety byla přesvědčivá a důvěryhodná v rovině přirozené i v rovině víry.
 - *Dimenze vědění:* týká se především intelektuální výbavy katechety. Základem katechetické kompetence je fundament teologie.
 - *Dimenze dovedností:* Od katechety se vyžaduje specifická příprava v oblasti výchovy, komunikace, animace a plánování.

Formace katechetů

- Aby formace katechetů měla správnou koncepci, je třeba mít předem na zřeteli některá inspirační kritéria:
 - Jedná se především o formaci katechetů pro evangelizační potřeby té které doby.
 - Při formaci bude třeba mít na zřeteli také pojem katecheze, který církev dnes prosazuje. Jde o to formovat katechety, aby byli schopni předávat nejen nauku, ale také úplnou křesťanskou formaci.
 - Dnešní doba je výzvou připravovat katechety, kteří budou schopni předávat víru plnou a v celistvosti.
 - Formace laických katechetů musí znát vlastní charakter laika v církvi.
 - Při této formaci má základní důležitost i pedagogika, která zohledňuje specifika katecheze.

Katechetické kurzy a instituty

- Účast na katechetické škole je ve formačním procesu katechety zvláště důležité. Na mnoha místech jsou tyto školy organizovány pro „katechety na základní úrovni“ a pro „odpovědné za katechizaci“.
- Účelem kurzů nižší úrovně je podávat organickou a systematickou katechetickou formaci základní povahy. Výhody této organické formace jsou značné z těchto důvodů:
 - je systematická, neboť je to formace, která není tolik ovlivněna bezprostředností situací;
 - její kvalita je zabezpečována odborným vedením;
 - zapojení katechetů z jiných společenství živí církevní vzájemné vztahy.
- Pro podporu přípravy osob, které se věnují katechizaci stálým a plným způsobem, je vhodné organizovat školy na úrovni diecézní nebo interdiecézní. V našich podmínkách zřízeny nejsou.
- Vyšší centra pro odborníky v katechizaci by měla „připravit katechety, kteří by byli schopni řídit katechezi v diecézi.“ V našich podmínkách tento program realizují všechny tři teologické fakulty.

Pedagogika formace

- Rozlišujeme obecně tři nejčastější typy:
 - „popularizace teologie“
 - „operativní formace“
 - spojení obou.
- Vhodná pedagogika formace musí sledovat rovnováhu tří dimenzí, konkrétnost účelu, podpora pevné křesťanské identity věřících, respektování požadavků dospělé osoby na učení. Důležité aspekty:
 - Personalizace – v centru pozornosti je dotyčný člověk.
 - Integrace teorie s praxí.
 - Respektování a vymezení role teologie a věd o člověku.
 - Didaktické zaměření na trvalou formaci.

Pastorace katechetů

- Při ní je třeba mít na zřeteli některé nezbytné body:
 - Probouzet ve farnostech a v křesťanských společenstvích povolání ke katechizaci.
 - Připravovat určitý počet katechetů na plný úvazek.
 - Stanovit vyvážené rozdělení katechetů mezi skupinami příjemců, kteří potřebují katechizaci.
 - Přiměřeným způsobem organizovat formaci katechetů, což zahrnuje jak formaci základní, tak formaci trvalou.
 - Věnovat pozornost osobního a duchovního charakteru vůči katechetům a skupině katechetů jako takové.
 - Koordinovat katechety s jinými činiteli pastorace v křesťanských komunitách, aby souhrnné evangelizační působení bylo důsledné, a aby skupina katechetů nezůstala izolována a mimo život společenství.